

**การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
ADMINISTRATIONS OF SAFETY IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER BURIRAM
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

worajak gamsaeng¹, เทพพร โลมารักษ์² และ ศรีเพ็ญ พลเดช²
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์¹
Corresponding, E-mail: worajak.edadmin65@bru.ac.th
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์²
E-mail: tepporn.lm@bru.ac.th, slipen2226@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 และ (2) ความต้องการจำเป็นในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 30 คน และครู 305 คน โดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสำหรับสภาพปัจจุบันเท่ากับ .972 และสำหรับสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .978 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันของการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการจำเป็นในการบริหารความปลอดภัยโดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นเท่ากับ 0.19 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิการศึกษาด้านการบริการความปลอดภัย และด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย

คำสำคัญ: การบริหารความปลอดภัย, ความปลอดภัยในสถานศึกษา

Abstract

This study aimed to examine: (1) the current and desired conditions of safety management in educational institutions under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office 3, and (2) the essential needs for improving safety management within these institutions. The sample consisted of 30 school administrators and 305 teachers, selected through multi-stage sampling. Data were collected using a questionnaire with high reliability coefficients: 0.972 for current conditions and 0.978 for perceived needs. Data analysis employed percentage, mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index The key findings were as follows: (1) The current state of safety management was rated at a high level overall, while the desired conditions were rated at the highest level. (2) The overall essential need for improvement, as measured by the Modified

Priority Needs Index, was 0.19. The areas of highest priority, in descending order, were: safety education, safety services, and the creation of a safe environment.

Keywords: Administrations of Safety, Safety in Educational Institutions

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาการศึกษาสู่ “วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” โดยเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม และบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการพัฒนาระบบดูแลความปลอดภัยรองรับภัยต่าง ๆ และส่งเสริมสุขภาวะที่ดี ผ่านมาตรการ “3 ป” ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม เพื่อสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2564 : 4) องค์การอนามัยโลก (WHO) รายงานว่าแต่ละปีมีเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปีเสียชีวิตกว่า 950,000 คน โดยร้อยละ 90 เกิดจากอุบัติเหตุ เช่น อุบัติเหตุทางถนน การจมน้ำ ไฟไหม้ และการได้รับสารพิษ อีกทั้งยังมีเด็กอีกจำนวนมากได้รับบาดเจ็บรุนแรง บางรายถึงขั้นพิการหรือมีผลกระทบระยะยาว (World Health Organization (WHO). 2008 : 1-2) ในประเทศไทย การบาดเจ็บเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตในเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี โดยปี 2562 มีเด็กเสียชีวิต 7,571 คน และในจำนวนนี้ 1,914 คน เกิดจากการบาดเจ็บ สาเหตุหลัก ได้แก่ อุบัติเหตุทางถนน การจมน้ำ อุบัติเหตุที่กระทบระบบหายใจ ไฟฟ้าดูด รังสี ความร้อน ความดันดูดซั่ว และการถูกทำร้าย (กองป้องกันการบาดเจ็บ. 2565 : 10) อุบัติเหตุพลัดตกหกล้ม เกิดขึ้นบ่อย โดยมักเกิดจากการลื่น สะดุด หรือเสียหลัก เช่น จากเครื่องเล่นหรือการปีนต้นไม้ โดยสถานที่เกิดเหตุมากที่สุดคือบ้านหรือบริเวณบ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.79 รองลงมาคือสถานศึกษา ร้อยละ 27.18 (สำนักกระบาดวิทยา. 2558 : 208)

สถานศึกษาเป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากเด็กใช้เวลาอยู่ที่นั่นวันละ 7-8 ชั่วโมง สิ่งที่ได้จากโรงเรียนมีผลต่อทัศนคติ ค่านิยม และชีวิตในอนาคต ทั้งนี้สิ่งแวดล้อมหรือการกระทำภายในโรงเรียนอาจเป็นสาเหตุของอุบัติเหตุได้ (เอมอัชมา วัฒนบุรานนท์. 2557 : 91-92) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยเน้นกลยุทธ์ที่ 4 คือ การส่งเสริมความปลอดภัยของผู้เรียนจากภัยทุกรูปแบบ ครอบคลุมการป้องกันภัยคุกคาม 9 ประเภท การรับมือโรคอุบัติใหม่ การปรับปรุงสถานศึกษาให้ปลอดภัย และการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. 2566 : 36-48)

แม้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีนโยบายด้านความปลอดภัย แต่ในการปฏิบัติยังพบว่าสถานศึกษาหลายแห่งขาดระบบบริหารความปลอดภัยที่ชัดเจน ขาดบุคลากรเฉพาะทาง และขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ยังมีเหตุการณ์ไม่ปลอดภัยของผู้เรียนเผยแพร่สู่สาธารณะอยู่ในปัจจุบัน (สำนักงานศึกษาธิการภาค 3. 2566 : 3) เช่น เหตุการณ์กราดยิงที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลอุทัยสวรรค์ จังหวัดหนองบัวลำภู ในช่วงกลางวันซึ่งเป็นเวลาที่เด็กทุกคนกำลังนอนหลับ ที่นำไปสู่การสูญเสียที่สะเทือนใจในสังคมไทย (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. 2566 : 27) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรายงานผลด้านความปลอดภัย โดยอ้างข้อมูลจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ระบุจุดเสี่ยงในโรงเรียน 7 จุด เช่น สนามเด็กเล่น สระน้ำ อาคารเรียน และถนนหน้าโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบปัญหาการละเมิดเด็ก การรังแก และภัยจากยาเสพติด จึงจำเป็นที่หน่วยงาน

การศึกษาจะต้องพัฒนามาตรการความปลอดภัย เพื่อให้ครูและนักเรียนมีสวัสดิภาพและสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2565 : 10)

นอกจากนี้ ยังไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบที่ชัดเจนระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ซึ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาแนวทางการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เพื่อวิเคราะห์ ช่องว่างของการดำเนินงาน (Gap Analysis) และใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนพัฒนา ยุทธศาสตร์มาตรการด้านความปลอดภัยอย่างมีระบบ ตอบสนองต่อบริบททางสังคมยุคใหม่ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งความปลอดภัย (Safety Culture) ที่ยั่งยืนในสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขอบข่ายของความปลอดภัยในสถานศึกษา สามารถสังเคราะห์ขอบข่ายการดำเนินงานความปลอดภัยในสถานศึกษา ได้ 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย 2) ด้านการบริการความปลอดภัย 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง : ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของครูและมอ์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 335 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 30 คน และครูจำนวน 305 คน แล้วใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คนตรวจสอบความครอบคลุมและความเที่ยงตรงของคำถามตามนิยามศัพท์เฉพาะ พร้อมหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แล้วจึงปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้จริง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ : ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบันเท่ากับ .972 และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .978.

การเก็บรวบรวมข้อมูล : ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามและหนังสือถึงครูและผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนมาได้ 335 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

2. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดอันดับเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (สุวิมล ว่องวานิช. 2558 : 279)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน (D)			สภาพที่พึงประสงค์ (I)		
	\bar{x}	S.D.	การแปลความหมาย	\bar{x}	S.D.	การแปลความหมาย
1. ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	4.00	0.75	มาก	4.73	0.52	มากที่สุด
2. ด้านการบริการความปลอดภัย	3.93	0.83	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	3.83	0.82	มาก	4.60	0.61	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	3.82	0.80	มาก	4.67	0.56	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = 0.80) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.75) รองลงมาคือ ด้านการบริการความปลอดภัย = 3.93, S.D. = 0.83) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ($\bar{x} = 3.83$, S.D. = 0.82)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารความปลอดภัยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.67$, S.D. = 0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.52) และด้านการบริการความปลอดภัย ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.54) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.61)

ตารางที่ 2 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน (D)	สภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI Modified	ลำดับความต้องการจำเป็น
	\bar{X}	\bar{X}		
1. ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย	4.00	4.73	0.18	3
2. ด้านการบริการความปลอดภัย	3.93	4.69	0.19	2
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา	3.83	4.60	0.20	1
รวมเฉลี่ย	3.92	4.67	0.19	-

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดลำดับความต้องการจำเป็นการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวม มีค่าดัชนี PNI Modified เท่ากับ 0.22 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าดัชนี PNI Modified อยู่ระหว่าง 0.18 - 0.20 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา (PNI Modified = 0.20) ด้านการบริการความปลอดภัย (PNI Modified = 0.19) และด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย (PNI Modified = 0.18)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายเน้นการจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่น ป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ และส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาความปลอดภัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 กำหนดแนวทางบริหารจัดการศึกษาตามนโยบายของ สพฐ. โดยมุ่งส่งเสริมความปลอดภัยของผู้เรียนและวางแผนรับมือภัยพิบัติเพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัยอย่างแท้จริง จากนโยบายที่กล่าวมาข้างต้น สถานศึกษาจึงนำมาเป็นแนวทางในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา จัดสภาพแวดล้อมให้สะอาด เรียบร้อย พร้อมฝึกให้นักเรียนเดินทางอย่างปลอดภัย มีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม สร้างระเบียบวินัยการทิ้งขยะ และดำเนินการตรวจสอบซ่อมแซม ปรับปรุงอาคารสถานที่เพื่อความปลอดภัย (เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์, 2557 : 134) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเวช พิมน้ำเย็น (2560 : 30) ได้วิจัย เรื่อง การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัยในโรงเรียน สันติศิริวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า การประเมินคุณภาพการจัดสภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยในโรงเรียนสันติศิริโดยรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับสุชีรา ใจหวัง (2560 : 73) ได้วิจัยการศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยมีระดับความคิดเห็นในระดับมาก

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์การบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความปลอดภัยมีบทบาทสำคัญ ต่อการเรียนรู้และการเติบโตของนักเรียน นักเรียนควรรู้สึกมีความสุขและปลอดภัย สามารถปกป้องตัวเอง จากอันตราย มีความรู้และทักษะในการหลีกเลี่ยงปัญหา พร้อมได้รับการช่วยเหลือ แก้ไข ฟื้นฟู และดำเนินการ ตามกฎหมายเมื่อเกิดปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2564 : 7) สอดคล้องกับปัญญูชิตา สมบัติเพิ่ม (2565 : 75-86) ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ พบว่า ผลการศึกษาความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาพสินธุ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวม มีค่าดัชนี PNI Modified เท่ากับ 0.19 โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา ด้านการบริการความปลอดภัย และด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สะท้อนให้เห็นความแตกต่างของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ทำให้เห็นช่องว่าง (Gap) ของการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านการสอนสวัสดิศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและความ ตระหนักถึงความเสี่ยง การเตรียมพร้อมการระวังเสี่ยงภัย รู้จักรักษาตนและคนรอบข้าง เพื่อให้สามารถใช้ชีวิต อย่างปลอดภัยในสังคม (สถาบันรามจิตติ. 2560 : 10) เพื่อลดอัตราเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุให้น้อยลง มากที่สุด สอดคล้องกับภุชญา ศรีสุชาติ (2559 : 125) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้และคู่มือโรงเรียน ปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนที่มีความ ปลอดภัยจะต้องการสร้างหลักสูตรความปลอดภัย และสอดคล้องกับสุกัญญา พรน้อย (2562 : 206) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้หลักด้านหลักสูตรความปลอดภัย ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ได้แก่ การสร้างหลักสูตร การฝึกปฏิบัติ และการจัดการเรียนการสอนความปลอดภัยซึ่งความปลอดภัยในโรงเรียน การสอนให้นักเรียนรู้จักความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย สถานศึกษาควรติดตั้งป้ายเตือนในจุดที่มีความเสี่ยงและอันตราย อย่างชัดเจน พร้อมทั้งออกแบบและตรวจสอบอาคารเรียนให้รองรับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหว โดยให้ วิศวกรผู้เชี่ยวชาญประเมินความเสียหายก่อนใช้งาน โดยเฉพาะหลังเกิดแผ่นดินไหวหรือก่อนเปิดเทอม

2. ด้านการบริการความปลอดภัย สถานศึกษาควรบันทึกและวิเคราะห์สถิติการเกิดอุบัติเหตุเพื่อนำไป แก้ไข พร้อมทั้งจัดฝึกซ้อมแผนเผชิญเหตุที่เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่น ซ้อมอพยพแผ่นดินไหว ฝึกทักษะ เอาตัวรอด ซ้อมแผนเผชิญเหตุกรณีสงคราม และฝึกอพยพเข้าหลุมหลบภัย เพื่อเตรียมความพร้อม และลดความตื่นตระหนก

3. ด้านการจัดการเรียนการสอนสวัสดิศึกษา สถานศึกษาควรรวมเนื้อหาด้านความปลอดภัยไว้ใน หลักสูตร โดยร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัย ครอบคลุมโรคอุบัติใหม่และภัยพิบัติ

ที่อาจเกิดขึ้น เช่น โควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ ไข้หวัดดิน และไวรัสจากแมลง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถป้องกันตนเองได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา
2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรความปลอดภัยที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา และชุมชนโดยรอบ
3. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษากลยุทธ์ในการบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทาง และประโยชน์แก่ผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.**
- กฤษฎา ศรีสุชาติ. (2559). **การพัฒนาตัวบ่งชี้และคู่มือโรงเรียนปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วิทยานิพนธ์ ค.ด. (การบริหารจัดการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กองป้องกันการบาดเจ็บ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2565). **สถานการณ์การเสียชีวิตจากการ บาดเจ็บ (Injury) ของเด็กในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2558-2562.** นนทบุรี.
- ปัญญาชิตา สมบัติเพิ่ม. (2566). **แนวทางการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคพิจิตร.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารจัดการ การศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2565). **รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชน ประจำปี 2565.** เสนอต่อกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2566). **แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.** เอกสาร สพป.บุรีรัมย์ เขต 3 ลำดับที่ 34/2566.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). **คู่มือการดำเนินงาน ความปลอดภัยสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2565). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566 – 2570) ของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 3 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). **การติดตามการดำเนินงาน การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัยของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงานศึกษาธิการภาค 3.** เอกสารลำดับที่ 20/2566 กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล.
- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค. (2558). **สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค ประจำปี 2558.**
- สุกัญญา พรน้อย. (2562). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ความปลอดภัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาโท. (วิจัย วัฒน และสถิติการศึกษา) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุชีรา ใจหวัง. (2560). การศึกษาการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วิทยานิพนธ์ กศม. (การบริหารและการจัดการการศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเวช พิมน้ำเย็น. (2560). การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดบริการด้านความปลอดภัย
ในโรงเรียน สันติคีรีวิทยาคม อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย. วารสารวิชาการสมาคม
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ฉบับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 6(2) : 25-31.
- เอ็มอีชญา วัฒนบูรานนท์. (2557). สวัสดิศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- World Health Organization (WHO). (2008). World report on child injury prevention.
Switzerland.